

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:
 Páczos 123. n.
KLÓPIKÉTI ÁR:
 egész évre 4 ft
 fél évre 2 ft
 3 hónapra 1 ft

Egyes szám 4rs-10 kr.

KIADÓHIVATAL:
 Páczos 123. n.

HIRDELÉSEK DÍJA:
 Három hónapra postán 5kr.
 Kis Hírbeszélő egy szá 2 kr.

A hirdető fél soronként előtett
 hirdetésenként 10kr. 20 kr.
 Helyesülj a szerkesztőnek.

HALASI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

A gazdasági egyesületről.

Egy tekintélyes gazda kezéből vetünk és közöljük a következő cikkeket, s melegen ajánljuk az abban foglalt eszméket az illetékes körök figyelmébe.

A „Halasi Ujság” utóbbi számaiban olvastam, hogy a cseceemókorában elszenderült „gazdasági egyesület” újreredezni kezd s — ha isten segíti — még tén fel is tápázkodik. Legalább ilyenmit sejtet az igazgató választmány határozata.

Bármennyire óhajtsam is egy életre való gazdasági egyesület létesülését, nem mondhatom, hogy a tetszhalott életre ébredését „szívből üdvözölöm.” Nem azért, mert a senyvedt cseceemóhó csak rendkívül gondos ápolással válhatik — elvértve — erőteljes, edzett férfi.

En egy oly egyesületet, mely komoly feladatára tenné a szakoszerű gazdászati meghonosítását és fejlesztését szívesen átvárodítom, de azt, hogy az alapján rosszul indult, születése után csakhamar álomba merült egyesületet a régi alapon támasszuk fel, elhibázott dolognak tartom. Ugyan ki viseltethetnék bizalommal egy oly egyesület működése iránt, melynek egyedül érdeme az, hogy: született és meghalt.

Es ezt akarják új életre serkenteni?

Tán azért, hogy kipótolva a mulasztást rövid tongódés után ünnepélyesen temethessük el?

Nem tehetek róla, de én úgy vagyok meggyőződve, hogy úgy, a mint az igazgató választmány akarja kezdeni, nem lesz sikere a dolognak. En csak azt tudom, a mit a lapból olvastam. Ott az van, hogy új alíráásra fogják felazólitani a közönséget s aztán új alakuló közgyűlést fognak tartani. Punktum.

Ná már, a ki ismeri ennek az egyesületnek a múltját, mi alapon érezheti magát arra indíttatva, hogy annak újból 4 évre fektőtesse magát? En azt hiszem, hogy velem együtt igen sokan nem találják meg ez alapot.

Tehát?

Tehát szerveztünk egészen új alapon új egyesületet, mely azéjjává teszi — de ki is viszi — a gazdászati tudományos fejlesztését.

Miképp?

Ez vita tárgyát képezné. Azonban egy kis eszmecserére régezt sőtlig elmon-

dóm nézetemet s kijelentem, hogy jobbakként szivesen olvastam áldozatul egyenként vagy együtt véve, megelégedvén azon dicősséggel, hogy harczára serkentem a bajnokokat.

En egy gazdasági egyesület feladatának tartom:

1. A nálunk divó esetleg az itt még ismeretlen gazdasági ágak szakoszerű művelését elméleti és gyakorlati úton ismertetni, terjesztetni, fejleszteni és abból folyólag

3. A szükséges eszközöket: szakmunkákat, folyó iratokat s az egyes gazdák által meg nem szerezhető kísérleti eszközöket megszerezni s a tagok rendelkezésére bocsátani.

3. A terményeknek piacot szerezni, illetőleg a vevők figyelmét felhívni rá

4. Felolvasások, tárgyalások s értekezletek által a gazdákat vitatkozásra serkenteni

5. A gazdákat a kőraktárak intézményével s más a földművelés megismertetni

6. Gazdászati telepek, fővárosi vagy külföldi piacok tanulmányozására vállalkozó egyéneket kiküldeni, hogy tapasztalataikat itthon velünk közöljék.

E czél elérésére az egyesület 4 szakosztályt foglalhatna magában u. m.

1. A földművelési
2. A szőlészeti, gyümölcsészeti és kertészeti
3. Az állattenyésztési és hizlalási
4. A közvetítési szakosztályt.

Az első a gabona, dohány, takarmány és egyéb vetemények termelését, a föld oszleszerű művelését, trágyázást, ugárlást, szénakészítést stb. ismertetné, próba szántásokat, vetéseket stb. tartana s ez által a gazdasági gépeket mintegy bemutatná.

A 2-ik bemutatná a oszleszerű szőlő, gyümölcs és vetemény természetét, a fajok megválasztásával, a borkészítés és kezelés módjával, gyümölcsök aszálásával stb. ismertetné meg a közönséget.

Az egyesület mustméréjén, szeszméréjén (igazit értéket) megmérné a tagok mustját, borát. Gyümölcsök aszálót is tarthatna, melyet bizonyos díjért a tagok rendelkezésére bocsátatna.

Mind a mezei, mind a kerti termelőnek első feladata, hogy ismerje a talajt, melyen működni akar. Gondoskodni kellene tehát az egyesületnek, hogy a tagok a rendelkezésükre álló talaj alkatrészeit megismerhetnék vagyis földjeiket az egyesület egy közego által vegyelemestethetnék.

A 3-ik szakosztály az állatok czél-szerű tenyésztését és hizlalását ismer-tetné.

A 4-ik szakosztály az összes termelés oszleszerű értékesítésének eszközeit, módjait kutatná és firkéssné s a termelő és vevő közt mintegy egyongatná az utat.

Mint hogy pedig az ilyen módon szervezett egyesület nem csak a tagoknak, de az egész város közönségének hasznára válnék, nem lenne méltánytalan az a kívánat, hogy a város mint ilyen, szintén hozzá járuljon annak felvirágoztatásához. Ha talán egyelőre túlságos merészség volna is azt remélni, hogy a képviselői közgyűlés bizonyos összegű évi segélyt szavazzon meg az alakítandó egyesület részére, más alakban éreztetethető avval pártfogását, pl. úgy, hogy helyiséget adna számára. Ugyis van a városnak olyan épületek, mely gazdasági czélokra alakították át s most évről évre üresen áll. Ezt átengedni ily közhasznú egyesület részére, samnt áldozatába sem kerülne a városnak.

Azonkívül, hogy az egylet ily műrvű és ily természetű működést fejthessen ki, szükségese lenne az eddiginél kisebb szűlesebb alapon szervezni. Ugy értem ezt, hogy bele vonatnék abba nem csak a helybell gazdálkodó közönség, már t. i. ennek az a része, mely képes az ily nemű egyesület jelentőségét felfogni és méltányolni, hanem a szomszédos helyek értelmisége is. Megengedem, hogy ez eleinte tán nehezen menne, de ha látnák az emberek azon készülő háló előnyöket, melyeket az egylet tagjainak nyújt, bizonyára mind nagyobb számmal szívesnek abba beiratkozni. A vasuti összeköttetés közelebb hozta hozzánk szomszédainkat s én nem kételkedem abban, hogy Vadkerten, Kis-Kőrösön, de sőt Majsán, Jankón stb. ne találkoznék előg értelmös gazdálkodók, a ki az általunk elkép alakítandó egylet előnyeit a maga részére értékesíteni ne kívánák. Sokszor hallani a panaszt, hogy vidékünkön nincs Népotóm szerint igenis leas vidéke városunknak, ha a halasi intelligencia közlő buzgalmat és törekvését egy ily olyan ügyek körül, melyek szélesebb köröket is érdekelhetnek a ez által mintegy szellemi fennőbbséget gyakorol a szomszéd kisebb helységek közönsége fölött, mely elkép lassankint megszokja városunkat központjának tekinteni.

Ilyen általánosabb érdekű ügy lenne mindenek előtt a „Halasvidéki gazdasági egyesület” megalakítása, melyet én ezennel formászerűen indítványba hozok.

Városi közügyek.

— Az árvászek szervezése. — A ref. temető ügye. —

A városi képviselő testület I. II. és IV. szakosztálya e hó 25-ikén a városháza nagytermében tanácskozást tartott. A tanácskozásnak öt tárgya volt kitűzve, azonban csak kettő volt elvégezhető, t. i. az árvászek indítványa az árvászeknek szabályszertű átalakítása tárgyában, továbbá a ref. egyháztanács kérényve a vasutvonal által elfoglalt temető terület pótlása tárgyában kelt vasuti bizottsági határozat ellen.

Az árvászek indítványa a következőket tartalmazza. A polgármester közölte az árvászekkel a képviselőtestületnek a belügyminiszter által jóváhagyott árváügyi szabályrendeletét azon czélból, hogy az átalakulás miként leendő végbevételére adjon tervet s a költségvetési előirányzatot készítse el. E felhívás folytán tehát az árvászek indítványozza hogy:

1. Válasszon a közgyűlés mindenek előtt két rendes ülnököt (harmadik a főjegyző) és legalább 4 kiküldöttet, a kik az árvászek tisztviselőivel együttesen alkotják az első foku gyámhatóságot. (Szab. rend. 6. §.)

Az árvágyek kellő és gyors elintézése megköveteli, hogy az árvászeknek rendes előadója legyen, minek folytán indítványozza e testület, hogy az árvászeki előadói minőséggel egyszer mindenkorra a városi főjegyző ruháztassék fel s ezért neki bizonyos összegű évenkénti díj fizetessék. — Ez indítványt az árvászek a következőkkel indokolja:

A városi főjegyző hivatalból tagja, illetoleg rendes ülnöke az árvászeknek s bár igaz hogy a szabályrendelet értelmében az ügyiratok feldolgozás végett az ülnökök között osztandók fel, mind a mellett tekintve, hogy az ügymenet egyöntetűsége és gyorsasága megköveteli, hogy az ülnökök közül egy rendszeres előadói jelleggel bíró, erre legcélszerűbbnek látszik a főjegyzőt kijelölni.

Mint hogy azonban ez által a különben is teendőinek halmazát tekintve esekély fizetést élvező főjegyző munkaköre és teendője tetemesen növekedik, részére a mellékelt előirányzatban javaslatba hozott összeg miúnt évi fizetés okvetetlenül megszavazandó, annyival inkább, mert az árvászek előtt felmerülendő tárgyalások a főjegyző által lesznek vezetendők, ennek teljesítésére s általában az előadói terhes és súlyos felelősséggel járó teendők vitelére azonban a főjegyző külön díjazás nélkül jog és igazság szerint nem szorítható; a tapasztalat pedig beigazolta, hogy a fizetés nem élvező ülnököktől elvárható az illetésben való megjelenés s az ez uton gyakorolt ellenőrzés, ezeket még rendes és naponként előforduló hivatalos teendőkkel terhelni alig lehet.

Az előadói tisztségre azért is leginkább óhajtható a főjegyző kijelölése, mert ez hivatalos állásán fogva folyton a város közhatalnál tartózkodik s a beérkezett ügydarabokat igatáskor azonnal átveheti, miáltal az ügymenetnek mindig nagy jelentőségű gyorsasága segítetik elő. De különben is az előadó javára előirányzott összeg az árvászek ügyforgalmának tekintetbe vétele mellett magasan éppen nem megfelelő, főleg akkor, ha figyelembe vesztik, hogy az ügyek számos voltak dacára keletkezésükben feldolgozatnak.

Ezeken felül az előirányzott összeg megszavazandó azért is, mert ellen esetben különálló előadó állítandó, a ki pedig joggal több fizetést igényelne, mint az a szomszéd rendezett tanácsban városok példái igazolják, melyekben az előadók fizetése évenként 1500 frotot vesz igénybe.

3. A segédüzemélyzetet illetoleg a közgyűlés a könyvvezető és írnök melóbb leendő megválasztását rendelje el s illetoleg az előbire pályázatot hirdessen, az utóbbinak megválasztására pedig a városi tanácsot utasítsa, azoknak fizetési illeteményét a becsatolt költségvetési előirányzatban javaslatba hozott összegben megállapítván.

4. A nyomtatványok kellő számú példányokban leendő kiállítására, nem különben az árváügyi iratok rendszeres összesítésének végbevételére szükséges munkakör alkalmazására és a költségvetés keretén belül való díjazására az árvászeket, illetoleg ennek elnökét a városi polgármestert hatalmazza fel. (Szab. rend. 128. §.)

5. A becsatolt költségvetési előirányzatot akként hagyja jóvá, hogy annak három első tétele jövöre állandó kiadásnak minősíttessék.

Az indítványban említett költségvetés a következő: Az árvászeki előadó rendszeres évi fizetése 500 frot, könyvvezető rendszeres évi fizetése 400 frot, írnök és kiadó rendszeres évi fizetése 300 frot. Átmeneti kiadások, melyek csak az első évet terhelik 300 frot; összesen 1500 frot.

Az árvászek e javaslatát főfótt hosszas vita folyt a gyűlésen. Tóth János ellene nyilatkozott az árvászek javaslatának takarékosági szempontból. A külön tisztviselő felállítására nagy költség jár; ha a főjegyző elvállalhatja az előadói tisztelet akkor a többi tervezett új állások teendőit is be lehet osztani a város egyes hivatalnokai közt, a kik azt kevesebb fizetésért elvállalnák. Hasonló értelemben nyilatkozik Furó Lajos, Bíró Mihály indítványozza, hogy az árvászek szervezésére 1000 frot szavazassék meg s ez összeg osztassék fel aránylag annak tisztviselői közt. Dr. Babó Mihály főjegyző kifejti, hogy a jóváhagyott szabályrendelet értelmében a felszámolás szerinti szervezés nem lehetséges. Dr. Dobó elfogadja az árvászek javaslatát egész terjedelmében, mivel az árvágyek kezelésére szükség személyzet és eszközknél a takarékoságnak nincs helye. Furó Lajos főjegyző előterjesztése után szót emel elfogadják az árvászek javaslatát. Tóth J. ragaszkodik előbbi nézétéhez, mert ha a főjegyző képes saját teendői mellett az árvászeki előadó teendőit is elvégezni, hasonlóan meglehetnének más tisztviselők is. Ha az árvászek teendői annyit munkát igényelnének, hogy külön előadóra volna szükség, akkor lehetne annak egyéb hivatalait is kiöltöztetni fel. Vári Szabó I. polgármester előterjeszti, hogy az árvászek a tervezet készítésénél azon volt, hogy az átalakítás manál kevesebbe kerüljön. A tervezet szerint a költség 1200 frot, holott ha minden hivatalnak külön állítatnék fel, akkor az évi kiadás meghaladná az 1800 frotot. Dr. Dobó Tóth J. ellenében megjegyzi, hogy az előadói tisztelet nem egyforma természetű az egyéb árvászeki hivatalokkal. Az előadó az ügydarabokat haza viheti és saját hivatalos óráinak végezte után dolgozhatik azokon, de a könyvelőnek stb. egész napját igénybe veszik az árvászeki ügyek.

A szavazás előtt Gál Lajos megjegyzi, hogy az árvászeki könyvelői állást czélszerűnek tartaná összekötöni a városi könyvelő hivatalával, melynek betöltése már úgyis régen érzett szükség. Ekkép a tisztviselők a két hivatal egybekötésével nagyobb fizetést lehetne biztosítani, mivel csupán az árvászek által erre megszavazott összegért szakértő könyvelő úgy is alig fog pályázni.

Ezután szavazás tartatván, az árvászek javaslatát 26 szóval 3-ellen elfogadtatott, tehát így a szakosztályok pártolása mellett fog a közgyűlésnek beterjesztetni.

Következett ezután a reform. egyház kérényve az egyház temető kertjéből a budapesti zsimonyi vasut által elfoglalt terület pótlása tárgyban. A vasut tulajdvalog a temetőkert keleti ré-

szén mintegy 6 holdnyi területet a pályaudvar kiépítésére elfoglalt s ezzel a temetőkertet megkisebbitette annyira, hogy a még e czélra használható terület pár évtized múlva elfogtelen leendő a további temetőkezések befogadására.

Az egyház a városi vasuti bizottsággal több ízben megkísérelte a kiegyezést s tekintettel a temetőkező hely esekély voltára ugyane czélra alkalmas terület természetben megszerzését vagy kiadását követelte. A vasuti bizottság egy ideig folytatta is vele az egyezkedést, később azonban egyzerűen elutasította az egyház követelésével azon okon, hogy a temetőkert telekkönyvileg senkire helyszinelve nem levén, ahhoz a ref. egyháznak tulajdonjoga nincs, de még ha elfogya a temető, a község különben is kötelezve van temető hely adására.

Az egyház most a vasuti bizottság e végzése ellen főlebbez a közgyűléshez s álláspontja mellett a következő indokokat hozza fel:

Halas város birtokos lakossága rég idóktől fogva a református r. kátholikus, lutheránus és izraelita egyházközöseknek a népesség számaránya, illetve a birtore demptio arányában birtokukba s tulajdonukba több ízben kiadván a temetőkert illetolegűt, azt az illeto egyházak mint tulajdonukat ma is bírják. Semmit sem változtat eme tulajdonjogon azon körülmény, hogy a temetőkertek telekkönyvileg helyszinelve nincsenek.

A temető betelítével a város községe (az 1876. XIV. t. cz. értelmében) csak köztemető adásra, nem pedig református temető adásra van kötelezve. Már most tekintve azt, hogy a ref. egyház temetője melóbb betelik, míg a r. káth. egyháznak nagyobb kiterjedést s a lutheranus felekezet temetőjének befoglalásával bővített temetőjében tres hely leendő s az említett törvényre való hivatkozással a város községe nem érái magát köteleltesek sem a ref. felekezet részére, sem köztemető részére területet adni, (mert e törvény értelmében bármely hitfelekezetbeli elótt temetői bármely hitfelekezet temetőjébe), a mely állapot épen a kisebb felekezetek részéről ha törvényesség tekintetében nem is de megholtak iránti kegyelet s vallásos buzgóság tekintetéből sok kifogás alá eshetik; — de eltekintve ettől s csak tisztán jogi szempontból véve az ügy állását, mintán a hitközségek a temetőkerteket tulajdonjoggal az osztó igazság alapján nyerték, a mely intézkedések — úgy mond a főlebbezés a városi levéltárnak még el nem tűnt aktái közt fel is találhatók — az így nyert s örök idókre átadott területet most a város közsögsége egyik felekezet illetolegűnek megrövidítésével minden kárpótlás nélkül, a hypothesisen alapuló indokok alapján rövid uton el nem foglalhatja.

A főlebbezés jelzi továbbá, hogy mivel az egyház képviselőinek az egyház jogait első sorban tulajdonképp a kisajátított államkincstár ellenében kell védelmezniük, e tárgyban a közmunka - miniszteriumhoz kérvényt ayújtottak be; mindazáltal tekintve, hogy Halas város közsögsége a vasuti terület igyén adása által utolsó sorban az államkincstár irányában is felelős; kéri az egyház képviselői, hogy a vasuti bizottság véleményüknek melóbbasóval a temetőkertről elvágott területekért ugyanecek temetőkertnek megfelelően használható terület kiadása vagy megszerzése által a ref. egyház község természetbeli kártalanítását rendelje el.

A főlebbezés felosztatván először Gál Lajos emelt szót. Örömet fejez ki azon, hogy az egyház irata, egyes szűnő kifjezések kivételével elég nyugalmas és tárgyilagos hangon van tartva. Ó elismeri, hogy a kérvényezőknek egy bizonyos pontig igazunk van. Mert annak idejében mindegyik egyháznak a redemptio arányában adat tki a temető, a melyet míg be nem telik használhat; most tehát e temető egy részének elfoglalása által

az egyházi pénztárnak jogtalan megkárosítása áll be; annyival inkább, mert a többi egyházak háboríthatatlanul használják a részekre akkor kiadott temetői. I. dítványozza a, hogy a város gondoskodik utokról és m. dokról, a melyek szerint az egyház pénztára kárpótlást nyerjen

Dr. Dobó: Elfogadja Gál Lajos indítványát. Nem mulaszthatja el azonban abboli nézetének kifejezést adni, hogy a ref. egyházak akkor is joga volna a kártérítéshez, ha a vasut a többi felekezetek temetőjét is elvette volna. Joga volna akkor a kárpótláshoz valamennyi felekezethez.

Furó Lajos megbotránkozását fejezi ki a főlegbezés azon kitétele fölött, mely „a még el nem tűnt oklevelekre” vonatkozik. A város tisztviselői írást senki sincs jogosítva ilyen kifejezésekre. Ha az illetők azt hiszik, hogy a városi levéltárban sikkasztás történt, álljanak elő konkrét tényekkel és indítványozzák a tekintetben vizsgálatot. A kérvényt a benne foglalt gyanúsítás miatt tárgyalás nélkül visszautasítandónak tartja.

Dr. Babó főjegyző: Sajátságosnak tartja, hogy Gál Lajos az általa most említett indokot a vasuti bizottságban, melynek szintén tagja, föl nem hozta; meglehet, hogy ott akkor más végzés hozatott volna az egyház kérvényére. Ökülönben maga részéről most is azon nézetben van, hogy kártérítésre a tulajdonos tarthat igényt, nem a birtokos, ennek csak visszkéresi joga lehet. Fentartandónak véli a vasuti bizottság végzését; egy esetleg, mivel az egyház ez ügyben a miniszteriumhoz is folyamodott, bevárandónak tartja a miniszteri határozatot, annyival inkább, nehogy a két hatóság ez ügyben ellenkező végzést hozzon.

A gyűlés ezután mind viharosabb jellegű lett. Olyan ügyek vonatkoztak be a tárgyalásba melyek avval vagy épen semmi, vagy csak igen távoli összefüggésben állnak. Babó M. főjegyző fölhozta, hogy midőn az ügy a vasuti bizottságban előkerült, ott jelen volt Péter Dénes a ref. egyház főgondnoka; a helyett azonban, hogy a tárgyhöz hozzá szót volna, nem éppen illő magaviselettel a gyűlésből eltávozott.

Péter Dénes előadja, hogy a vasuti bizottság azon ülésén ő már eltávozott, midőn ez ügy szóba jött. Egy hitták vissza az utról. A főjegyző előrelépésén az a vélemény, mely aztán végzésre vált, ő azt felelé neki, hogy „lehet ez a főjegyző urnak ma-ran véleménye, az enyém meg más” azal eltávozott. Nem láthatja át, mielő inparlamentáris kifejezés foglaltatik e szavakban, vagy mielő „kérem alázatossággal” és hajlongásokkal kellett volna azokat fűszerezni, hogy vele a főjegyző tetzését kinyerje.

Gál Lajos a főjegyzőnek ránevze tett megjegyzésére kiemeli, hogy kezdetben az egyház sem ebből a fölebbezésben foglaltatik. Neki ez akkor nem jutott eszébe, most azonban hivatkozás történvén arra, hogy az egyházak a redemptio arányában kapták a temetőt, nem háhozhat e részben az egyháznak igazságot adni. A mi a főlebbezésben levő sértő kifejezéseket illeti, mindaddig, a míg a sikkasztás be nincs bizonyítva, ő kénytelen az ott mondottakat hitvány rágalomnak tekinteni. Indítványozza, hogy a főlebbezés tetséssék át a tanácshoz a rágalom megszüntetésére szükséges törvényes lépések megtételé végett.

Vári Szabolcs polgármester: Az egyház részéről az előjárásig nem tapasztal mást, mint folytonos gyanúsítást. Egy nagy pör van folyamatban a birtokosság és az egyház közt; e pört törvényszerint neki mint a birtokosság elnökének kell folytatni. Az egyház ügyvédje a pör folyamán is folytonos gyanúsításokkal áll elő. Egyebek közt állítja, hogy bizonyos jegyzőkönyvek, melyekben a pótalapítványról van szó, elvesztek. S mind e gyanúsításokat az egyház a periratokban kinyomatja és terjeszti a közönségnek közt. A mostani gyanúsításra névze kijelenti, hogy a levéltárból semmi el nem tűnt s e gyanúsítást hivatalból visszautasítja. Kijelenti továbbá, mikép

sem kell gondólni, hogy ha a pákai pör lefolyik, az előjárásig zsebre fogja rakni az abban rája szót gyanúsításokat. Fentartja a jogot, hogy a polgármester és a tanács az illetőket annak idején felelősségre vonja.

Péter Dénes: Ha a polgármester urnak úgy tetszik, elmondhatjuk itt az egész pákai pört. Ki volt az a ki az egyházat hamisítással vádolta? A felperes. Ki volt az, a ki a periratok kinyomatását és szét osztását megkezdte? A felperesek. Az egyház csak jogával él, midőn ugyanazon fegyvereket használja, a melyeket ellenfelei.

Szóltak még a tárgyhöz Dobó, a ki nem tartá bevárandónak a miniszteri határozatot, mert az igazságot minden körülmények közt érvényesíteni kell; — és Furó, a ki konstatáltatni kívánta, vajjon a temető átadásakor megadott-e a ref. egyháznak az a jog, hogy a temető fö nem lett részben időközben a maga részére értékesítési.

Vége azonban a vita befejezetté, az lett a végzés, hogy a határozat fö függesztetik addig, míg a közlek. miniszternek ez ügyben hozandó végzése le nem érkezik.

A HÉT TÖRTÉNETE.

A képviselőházban fontos viták folytak a napokban. A tapolezai kerület választói több kath. egyházi férfiú kezdeményezésére kérvényt intéztek a képviselőházhoz a zsidók emancipációjáról szóló törvény eltörlése és a polgári házasság tárgyában készített törvényjavaslat mellőzésé ügyében. Azonkívül volt még az országgyűlés előtt 30 kérvény az úgynevezett „katholikus sérelmek” felől, melyekben a vallási alapok visszabocsátásáról, az egyetem felekezeti elutasításáról, a vegyes házasságok szabályozásáról a községi iskolák eltörlésére stb volt szó.

E kérvények mellett csupán két kath. pap Jánossy János és Göndöcs Benedek apát szólaltak föl. A miniszterelnök nagyhatású beszédben kifejté a kormánynak e kérdésekben elfoglalt álláspontját s kijelenté, hogy nem egyezik bele az emancipációról szóló törvény eltörlésébe, sem a reversalis visszaállításába s azonkívül kifutásba helyezte, hogy a polgári házasságról szóló törvényjavaslat még az ülészaknán elő fog terjesztetni.

Em kell említenünk, hogy az emancipatio kérdése alkalmából a függetlenségi párt kehelebben erős belváltvány támadt, mely valószínűleg maradandó nyomot fog hátrahagyni. E pártban ugyanis néhányan élénk részt vesznek az utóbbi időkben nagy hullámokat vert zsidó-ellenes mozgalomban, mely eljárásukat azonban a párt nagy többsége kárhoztatja. A függetlenségi pártkör múlt pénteken tartott ülésében szóba kerülvén e körülmény, a körben többen azt indítványozták, hogy a ki zsidó ellenes álláspontot foglal al, az ne lehessen tagja a pártnak. Az érdekllett zsidóellenes képviselők (Verhovay, Szalay Imre. Onody G. Simonyi Iván, Széll Gy. és Odesealchy herceg) erre levelt intéztek a kör elnökéhez kijelentvén, hogy ők ragaszkodnak a zsidókérdésben elfoglalt álláspontjukhoz s nem tartják megengedhetőnek, hogy e miatt a párt kehelebből kizárassanak, mivel a zsidókérdés a pártnak nem sürgető kérdés s azt csak akkor tekinthetik annak, ha egy országos függetlenségi párti gyűlés hivatnék egybe s az mondaná ki ezt. Ők tehát kívánják egy ily országos gyűlés egybehívását. A kör a levelre azt a határozatot hozta, hogy az országos pártgyűlés egybehívását nem tartja szükségesnek, hanem elárja, hogy az illető képviselők alvették magokat a párt határozatának.

Ily előzmények után vett részt a függetlenségi párt a katolikus kérvények tárgyalásában és a tapolezai kérvény alkalmával fölmerült zsidóvitában. Az előbbire vonatkozólag a képviselőházban hetőn volt a szavazás s a ház minden pártja egyhangulag visszautasította az úgynevezett sérelmeket. A tapolezai kérvény, mely mellett Istóczy tartott beszédet, hosszú zsidó vitát szült, mely e heten még nem ért véget, a folytatása szombatra halasz-

tatott. Időközben a ház az orosz törvényt tárgyalta.

Franciaországban Benaparte Jermos kiáltványa s az abból kifejlődött ügyek még mindig igazalomban tartják a kedélyeket. Altalános a meggyőződés, hogy nem csak a bonapártisták de a királypártiak is terveztek valamit. Az első ijedség hatása s „alatt” valóságos rémhíreket közöltek e felől a párisi lapok. Így azt írták, hogy a királypártiaknak 15 millió frank tőkepénzök van London Bankokban elhelyezve, a czélhol, hogy ezzel a hadsereg tisztjeit megvesztessék. Vidéken állítólag nagy mérvű összeesküvéseknek jöttek nyomára s néhány nemes kastélyában nagy mennyiségű fegyvereket fedeztek föl. A Vendégekben mely tartomány lakossága mindig királypárti volt, a fegyveres fölkelés már elő van készítve stb. Mind e hírek azóta tulzatosnak bizonyultak, annyi azonban tény, hogy a királypárt készülődött valamire de a készülődésnek még igen korán nyomára jöttek a hatóságok s e tekintetben a bonapártista herczeg kiáltványa még használt, mert a közfelfogelmet ráirányította az utalmekre.

H I R E K.

Gyurgyovics József városi nyilvántartó e hó 21-én reggelre meghalt. E halálát elalános részvétet keltett városunkban, mivel a botdogantat mindenki úgy ismerte mint buzgó, pontos és lelkiismeretes hivatalnokot. Gyurgyovics 28 éves volt, betegsége: tüdőbaj, már régóta tart s az utóbbi időben rohamos lefolyást vett. Ő azonban hivatalos teendőit mindaddig teljesítette, a míg fenjáráni képes volt s csak mintegy 3 héttel ezelőtt kért szabadságot, a mikor már ágyba kellett feködnie. Halálát képpen 22-én tették le az örök nyugalomra: koporsójára tisztársai, a kik a temetésen nagy számmal voltak jelen, díszes koszorút helyeztek. Gyurgyovics egyetlen gyermeke volt szülőinek, kiket halála most mély gyászba borított. Béke legyen porain!

A helybelli nőegylet e hó 21-én délután tartotta meg rendes évi közgyűlését. A pénztárnok beérjesztett jelentése szerint az egylet tiszta vagyoná 4166 frt 42 kr. A múlt évi bevétel volt 579 frt 53 kr, kiadás 516 frt 37 kr, a melyből 400 frt az óvónó, 100 frt a dajka fizetésére, a többi a fölmerült apróbb kiadásokra fordított. A város 1882. óta 200 frtot évi köllő mennyiségű szí fát ad az egylet segélyezésére. A pénztár jelentés tudomásul vétetett s a pénztárnoknak a fölmentvény megadott. Ugyane gyűlésen az egylet tisztikara a következőleg alakított meg elnök Török Eleké, alelnök Mészöly Istvánné, pénztárnok Bulesz Károlyné asszonyok, jegyző Papp Mihály tanár. Bizottsági tagoknak a következők urhölgyeket választották meg: Bibó Dénesné, Bibó Györgyné, Csorító Lajosné, Furó Lajosné, Hodossy Pálné, Hoffer Mari, Karacs Teréz, özv. Kolozsváry Istvánné, ifj. Kolozsváry Istvánné, Nagy Ferenczné, ifj. Rudolfné, Papp Mihályné, Rác Lajosné, Spühler Lajosné, Szabó Mányhelené, Tótk Jánosné, Turoczy Istvánné, Zsemlőzsefné.

TERMÉNYEK ÁRA.

Termények ára Halmán január 27. — Búza — 7-50 frt, rozs 5 frt — Lőr. 4-50 frt — kr. zab 2 frt 80 kr., kőles — frt — kr. mind 100 literenként. Kukorica mm. 5-50 frt morzsolt 100 liter 4 frt.

Heti jelentés a budapesti gabonafőnökről.

Budapest január hó 26-án.

Búza	ó bányási	78-81 k/g	9-05 10-15
	ó tiszavidéki	78-81 k/g	9-00 10-40
	ó pestvidéki	78-81 k/g	9-85 10-35
	ó fehérmegyeyi	78-81 k/g	9-85 10-35
	ó bányási	78-81 k/g	9-85 10-30
	ó északmagyarországi	78-81 k/g	9-45 9-85
Rozs	ó	70-72 k/g	7- 7-30
Árpa	ó takarmány	60-62 k/g	6-80 7- 7-30
	ó égetni való	62-64 k/g	7-20 7-80
	ó sörözői	64-66 k/g	7-90 9-20
Zab	ó	37-40 k/g	6-20 6-60
Tengeri	új bányási	75 k/g	6- 6-10
	új másnémi	78 k/g	6-80 6- 6-30
Kőles	ó	—	— k/g 6- 6-50
Repeze	új kaposzta	—	— k/g

Határidő-újság.

Irányszat	Határidő	pénz	árd
Buza	lanyha	tavasza-ra	9-40 9-43
	"	őzre	— — — —
	"	jul. aug.-ra 1883.	— — — —
Tengeri	"	máj. jun.-ra 1883.	6-05 6-08
Zab	"	tavasza-ra	6-40 6-45
	"	őzre	— — — —
Repeze káp.	"	aug. szept-re	13-1/4 13-1/2
"	báns.	jul. aug.-ra	— — — —

Kéhsúly díszmóvásár jan. 28. — Magyarországi vén, nehéz sertés kilogrammjá 59 — 60kr., fiatal nehé 62% — 63 kr., könnyű 59 — 60 kr. Szedett nehé 59 kr., könnyű 56 — 57 kr. Oláhországi 60 — 62 kr., szerbiai — — kr. Élet súly: páronként 45 kilogramm s azonfelül 4% -os levonás.

Vasúti menetrend.

Halasról indul

Budapestre:

Személyvonat	délelőtt	11 óra 59 percz.
Vegyesvonat	éjjel	12 óra 20 percz.

Szabadkára:

Személyvonat	délután	2 óra 57 percz.
Vegyesvonat	éjjel	3 óra 18 percz.

Halasra érkezik

Budapestről:

Személyvonat	délután	2 óra 50 percz.
Vegyesvonat	éjjel	3 óra — —

Szabadkáról:

Személyvonat	délelőtt	11 óra 43 percz.
Vegyesvonat	éjjel	12 óra — —

Korda Imre,
felelős szerkesztő és kiadó-főhajtós.

NYILT-TÉR. *)

Az e hó 7-én megtartott műkedvelői előadás, egyike volt legjobban sikerült estélyeinknek. Az estély sikeréért a dízes köszönésig szives megjelenésével
Bulcsu Etelka, Nagy Mariska, Szas Matild ó nagyságaik kedves emlékü fellépéseikkel.
Tekintetes Péter Dénes ur az előadásnak valóban szakszerű rendezésével a rendező ifjuság oly fokú háláját érdemelték ki, melyet csakis szive legszentebb mélyéből jövő forró köszönetével viszonozhat
s a ifjuság.

*) Az e rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

H I R D E T É S E K.

Meghívás

halasi II. önszegélyző szövetkezetnek

1883-ik évi február hó 18-ik napján d. e. 10 órakor a városház nagytermében tartandó

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Elnöki jelentés.
 2. Felügyelő bizottság jelentése.
 3. Zárszámadás és nyeresémfelosztási javaslat beterjesztése, s a fölmentvény megadása.
 4. Felügyelő bizottság választása.
 5. Igazgatósági indítvány, népbankká alakulás tárgyában.
- Kelt Halason, 1883-ik évi január hó 23-án

az igazgatóság nevében

ifj. Papp Mihály
elnök.

ÉLESZTÓT

naponként friss készítményben küld megrendelésre minden vasúti és postaállomásra és pedig első rendű és a legnagyobb kelesztő hatással bíró

sütő-Élesztőt

kiloját 66 kr-ért (franco-csomagolás) a szegedi első szesz-sajtó élesztő-gyár
Szegeden.

I-és minőségű szesz-sajtó-élesztőért kezesség vállalattal. 10-1

2145 tkv. sz.
1883.

Árverési hirdetés.

A kunhalasi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Rosenfeld Mór halasi lakos végrehajthatónak, Harányi István és neje Fekete Juliánna halasi lakosok végrehajtást szenvedettek ellen 86 frt 75 kr. tőke a járulékaik erejéig indított végrehajtási ügyében a k. k. halasi 899. számú telekkönyvben A + 1112 hr. sz. a. alperesek nevében álló 600 frtra becsült fekvőségek, építetlen ház és 278 □ öl telekre a bírói végrehajtási árverés elrendeltetik s erre határnapul az 1883. év február hó 28. napjának d. e. 9 órája ezen bíróság, helyiségében kitzüzetik, a következő feltételek alatt:

1. A kikiáltási ár a fent kitett becsár, melyen alól is a birtok el fog adni együttesen.
2. Árverezni akaró tartozik az ingatlan becsárának 10% -át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes papirokban, kiküldött kezébe letenni, a kifizetetlen vételártól 6% kamat fizetendő.

Az árverés egyéb feltételei ezen telekkönyvi hatóságnál, ugy Halas város t. előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Halason 1882. évi deczemb. hó 1-én.

Török Elek
kir. albiró.

Thorma Kálmán
épület- és gép-lakatos
HALASON.

Elvállalja gőzcséplőgépek valamint mindenféle gazdasági-gépek és varrógépek javítását.

Készít továbbá takaréktűzhelyeket, sir-rácsokat ontott vagy kovácsolt vasból; ugyszintén Northon- és többféle szerkezetű szivattyus kutakat a legújanyosabb ázakon.

Eladó ház.

A régi Nagy-Pál féle ház, mely a VI. sz. sz. d. e. 1863. házszám alatt fekszik, kedvező feltételek mellett

örök áron eladó.

A venni kívánók értekezhetnek a tulajdonossal Nagy Pál Sándorral, ennek ugyan e házban levő lakásán.

Postai hivatalos órák.

A vasut megnyitva következőben a postai hivatalos órák következőleg osztattak be:

- Délelőtt 8 órától 10¹/₄-ig.
- " 11¹/₄-től 12-ig.
- Délután 2 órától 3-ig.
- " 4 órától 6-ig.

Miről a közönséget mihez tartás végett értesitem.

Szekér Sándor
postamester.